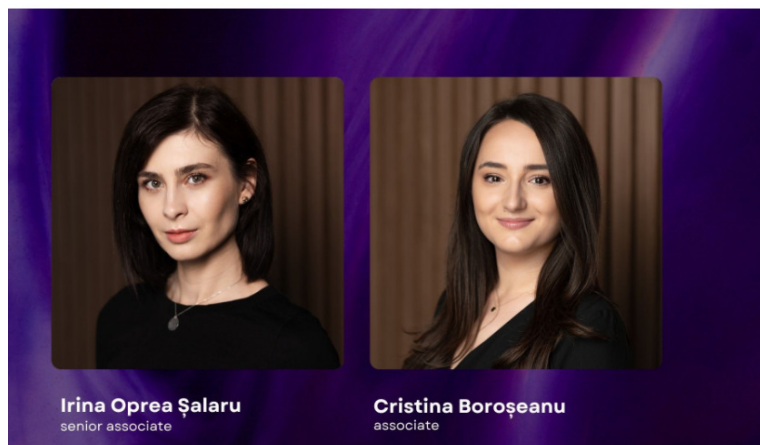

Revizuirea Directivei-cadru privind deșeurile: ce urmează

Directiva (UE) 2025/1892 a Parlamentului European și a Consiliului din 10 septembrie 2025 de modificare a Directivei-cadru privind deșeurile (“Directiva 2025/1892”) introduce o serie de modificări Directivei 2008/98/CE și își produce efectele începând cu 16 octombrie 2025. Modificările aduse reprezintă un pas înainte către economia circulară și deschid drumul către un regim armonizat de răspundere extinsă a producătorului pentru produse textile și încălțăminte, aplicabil în toate statele membre.

Statele membre trebuie să asigure transpunerea în dreptul intern a acestor noi obligații până la **17 iunie 2027**.

Odată implementată la nivel național, Directiva (UE) 2025/1892 de modificare a Directivei-cadru 2008/98/CE va genera costuri suplimentare semnificative pentru companii, determinate atât de obligativitatea finanțării colectării, sortării și reciclării produselor textile, cât și de măsurile necesare pentru reducerea risipei alimentare pe întregul lanț de aprovizionare. Pentru mulți operatori economici, aceste costuri nu vor mai fi doar opționale sau reputaționale, ci obligații legale directe, impuse prin mecanisme de răspundere extinsă a producătorului și prin ținte cuantificabile de reducere a deșeurilor alimentare.

1. Cui se aplică?

Directiva 2025/1892 vizează în principal:

- producători, importatori și distribuitori de produse textile și încălțăminte, inclusiv cei care vând online către consumatori din UE.
- actori din lanțul alimentar, respectiv producători și procesatori de alimente, comercianți cu amănuntul și alte forme de distribuție, restaurante și servicii de catering.

Indirect, această reglementare este relevantă și pentru entitățile din economia socială implicate în colectarea și reutilizarea textilelor (ONG-uri, întreprinderi sociale, organizații caritabile), precum și pentru platformele online care facilitează vânzarea de textile către consumatori din UE.

2. Obiective obligatorii pentru deșeurile alimentare

Directiva introduce obiective noi de reducere a deșeurilor alimentare obligatorii pentru statele membre, care trebuie atinse până la 31 decembrie 2030, raportat la media perioadei 2021–2023:

- cel puțin 10% reducere a deșeurilor alimentare în etapa de producție și procesare;
- 30% reducere per capita a deșeurilor alimentare în comerțul cu amănuntul și alte forme de distribuție, restaurante, catering și gospodării.

Pentru a atinge aceste obiective, directiva cere statelor membre (i) să instituie programe specifice de prevenire a deșeurilor alimentare, ce trebuie comunicate Comisiei până la 17 octombrie 2027; (ii) să implice toți actorii relevanți din lanțul alimentar, proporțional cu rolul și capacitatea lor, cu atenție specială la IMM-uri; și (iii) să faciliteze donarea alimentelor nevândute, dar sigure, prin stimularea încheierii de acorduri de donație cu bănci de alimente și organizații de redistribuire.

În concret, pentru companiile din sectorul alimentar, înseamnă ca:

- pentru *producatori și procesatori de alimente* va deveni necesară monitorizarea cantităților de produse respinse, neconforme sau expirate înainte de vânzare, iar adaptarea volumelor de producție la cerere, optimizarea planificării producției, valorificarea sub-produselor (ingrediente pentru alte produse, hrană pentru animale, biomasa etc.) vor fi unele dintre măsurile pe care vor trebui să le implementeze;
- pentru retail și alte forme de distribuție (hipermarketuri, magazine de proximitate, cash&carry, marketplace-uri alimentare) va exista o presiune pentru a reduce alimentele aruncate din cauza datei de expirare, a schimbărilor de sortiment sau a campaniilor promoționale. Ca măsuri posibile ce pot fi avute în vedere (printre care sunt deja aplicabile în practică) se numără discount-uri progresive pe măsura ce se apropie data de expirare, rafturi/zone dedicate produselor „aproape de termen”, extinderea sistemelor de donație prin contracte standard cu bănci de alimente (inclusiv soluții logistice dedicate).
- pentru restaurante, HoReCa și catering va trebui să se realizeze o evaluare a porțiilor, a gradului de retur din farfurie, a surplusului din bucătărie, astfel încât risipa alimentară să fie la cote cât mai reduse.

În acest sens, autoritățile vor fi nevoite să traducă obiectivele în măsuri concrete, iar operatorii din lanțul alimentar vor fi, în practică, sub lupa autorităților.

3. Textile - schema obligatorie de răspundere extinsă a producătorilor (EPR)

Cea mai vizibilă noutate pentru mediul de afaceri este instituirea unei **scheme de răspundere extinsă a producătorilor (EPR) pentru textile**, la nivelul fiecărui stat membru.

Directiva introduce o definiție extinsă pentru sintagma „*producator*” care nu înseamnă doar fabricantul din punct de vedere tehnic. Astfel, va fi considerat producator **orice entitate care, cu titlu profesional, pune pentru prima dată pe piața unui stat membru produse textile sau încălțăminte, sub numele sau marca proprie, indiferent de canal (magazin fizic, online, vânzare la distanță).**

Sunt excepțai de la noile reguli croitorii independenți care fac articole personalizate, precum și producătorii care pun pentru prima dată pe piață produse textile uzate evaluate ca adecvate pentru reutilizare sau produse derivate din astfel de articole (upcycling), tocmai pentru a sprijini reutilizarea și prelungirea duratei de viață.

Produsele care intra sub EPR pentru textile sunt enumerate în noua anexă IVc la Directiva 2008/98/CE și acopera, în principal: îmbrăcăminte, accesorii, palarii, încălțăminte, paturi, lenjerii de pat și de bucătărie, perdele și draperii, cu posibilitatea ca statele membre să extindă schema și la saltele ș.a.

Textilele profesionale care sunt comparabile ca natură și compoziție cu cele de uz casnic pot fi, de asemenea,

incluse.

Obligațiile producătorilor de textile sunt detaliate în Directiva și vizează:

- obligații de înregistrare într-un **registru al producătorilor**, gestionat la nivel de stat membru. Fără înregistrare, producătorul nu poate plasa legal produse pe piața.
- **contribuții financiare** pentru acoperirea costurilor de colectare separată pe tot teritoriul național, sortare, pregătire pentru reutilizare și reciclare, gestionare a fracțiilor care nu pot fi reciclate, campanii de informare a consumatorilor.
- implementarea unui **sistem de colectare separată** organizat de organizațiile de EPR: containere gratuite și infrastructura de colectare la puncte de colectare, preluarea gratuită a deșeurilor textile generate de entitățile din economia socială și alți actori implicați care să vizeze o acoperire teritorială completă.
- implicarea entităților ca parteneri ai sistemelor de colectare, cu obligații minime de raportare, dar cu posibilitatea de a fi parțial scutite dacă sarcina ar fi disproporționată.
- **informarea consumatorilor** privind obligația de colectare separată și existența sistemelor de colectare.

În acest context, întreprinderile cu mai puțin de 10 angajați și a căror cifră de afaceri anuală și bilanț anual nu depășesc 2 milioane EUR sunt exceptate de la implementarea obligațiilor de mai sus până la 17 aprilie 2029, lăsând astfel un timp de pregătire mai mare micro-întreprinderilor.

4. Ce ar trebui să facă în practica operatorii din România

Chiar dacă implementarea efectivă nu este imediată, o pregătire structurată încă de acum poate atenua riscurile de conformare și poate poziționa companiile avantajos în raport cu obligațiile viitoare. În practică, producătorii pot lua spre exemplu următoarele măsuri:

• verificarea portofoliului de produse pentru a delimita exact produsele comercializate care intra în sfera de aplicabilitate a Directivei;

• consolidarea datelor tehnice privind compoziția fibrelor și conținutul de material reciclat, revizuirea contractelor de furnizare și distribuție pentru a clarifica alocarea obligațiilor privind răspunderea extinsă a producătorului și a mecanismelor de transfer al costurilor;

• în cazul platformelor online – identificarea acelor fabricanți, importatori sau distribuitori stabiliți într-un alt stat membru sau într-o țară terță care plasează produse la ei pe marketplace.

Potrivit noilor reglementări, exemplele practice ar trebui să urmeze următoarele direcții:

- *Exemplul 1.* Un retailer de fashion care vinde îmbrăcăminte și încălțăminte în UE, inclusiv online va trebui să se înregistreze în registrul producătorilor din fiecare stat membru unde pune pe piață produse, să plătească o contribuție pe produs/pe greutate, probabil modulată în funcție de factori precum reciclabilitatea, conținutul de fibre reciclate etc. și va trebui să colaboreze cu o organizație de EPR pentru gestionarea containerelor de colectare din magazine și a fluxurilor de textile uzate. Dacă operează și un marketplace, în calitate de platformă online, va trebui să se asigure că vânzătorii-producători care vând textile către consumatori din UE sunt înregistrați și declară că respectă cerințele EPR..

- *Exemplul 2.* Un producator de produse lactate sau de ready-meal, prezent în toate marile rețele de retail va trebui sa furnizeze date privind deșeurile alimentare generate în unitățile de producție și eventual sa adopte planuri specifice de reducere, va trebui sa renegocieze cu retailerii clauzele privind retururile nearanjate, termenele de livrare și nivelurile de stoc „de siguranță”, pentru a nu suporta indirect costul risipei generate mai jos în lanț și poate, totodata, sa implementeze programe interne de „zero waste în producție”, cu valorificarea sub-produselor sau a loturilor cu defecte minore.

Concluzie

În concluzie, Directiva aduce noi așteptari față de modul în care companiile proiectează, pun pe piață și gestionează produsele textile și alimentele, pe întregul ciclu de viață a acestora.

Pentru companiile din sectorul alimentar și din industria textila, pregătirea minima înainte de transpunerea noilor reglementari la nivel national este recomandata. Colectarea de date, revizuirea proceselor și a contractelor și dialogul cu viitoarele organizații de EPR ar trebui începute din timp, astfel încât noile obligațiile sa nu fie o surpriza.